

VIKTIG
SAMHÄLLS-
INFORMATION
SPARA MIG GÄRNA

Viktig information

– om möjliga risker vid anläggningar i din närhet

Den här informationen är till dig som bor eller arbetar i närheten av en anläggning som innebär risker för sin omgivning. Att du får den här informationen just nu beror inte på att verksamheten har blivit farligare utan att vi, enligt Sevesolagen, ska påminna om dessa risker.

VAD ÄR SEVESOLAGEN?

Den 1 juni 2015 började ett nytt EU-direktiv att gälla i Sverige. Direktivet har införts genom *Lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor* (1999:381), även kallad Sevesolagstiftningen. I korthet berör lagen alla verksamheter som har tillräckligt mycket av ett ämne som är tillräckligt farligt. Vilka ämnen som ingår i regelverket finns förtecknade i en bilaga till förordningen (SFS 2015:236).

I lagstiftningen finns två olika kravnivåer för verksamheter. I Västerås omfattas OKQ8:s oljedepå och Västerås kraftvärmeverk av den högre kravnivån och VafabMiljös biogasanläggning på Gryta av den lägre kravnivån.

Foldern delas ut i Västerås inom postnummerområdena 722 11, 722 25 samt 724 60–74.
Foldern finns även att ladda ner från www.vasteras.se

Västerås kraftvärmeverk.

VÄSTERÅS KRAFTVÄRMEVERK

I kraftvärmeverket producerar Mälarenergi AB el och fjärrvärme som distribueras till Västerås med omnejd. Mälarenergi arbetar förebyggande för att identifiera och minimera risker kopplade till de kemikalier som används i processen.

Vilka kemikalier finns på Västerås kraftvärmeverk?

- Vattenfri ammoniak
 - Giftigt för vattenlevande organismer. Kan orsaka irritation i luftvägar och ögon. Frätande i koncentrerad form.
- Diesel, eldningsolja
 - Brandfarligt, giftigt och miljöfarligt.
- Acetylen, gasol, vätgas
 - Mycket brandfarlig, kan explodera vid uppvärmning.

Vad kan hända?

De mest sannolika kemikalieolyckorna vid kraftvärmeverket är läckage eller brand i anslutning till olja, ammoniak eller något av de fasta bränslen som används.

Läckage av ammoniak, eldningsolja eller diesel påverkar i första hand närmiljön och vattnet (Mälaren), eftersom det är giftigt för vattenlevande organismer. Vid ett större ammoniakutsläpp kan ammoniakgas spridas och om gasen andas in kan den orsaka irritation i luftvägar och ögon. Vid höga koncentrationer kan gasen orsaka hosta och andnöd.

Om det skulle bryta ut en större *brand* på kraftvärmeverket finns en risk att det utvecklas kraftig rök från olja eller annat bränsle. Röken kan irritera andningsvägarna och ögonen.

Brandfarliga gaser som acetylen, gasol och vätgas kan explodera vid uppvärmning i samband med brand.

Vilken beredskap finns?

Ett automatiskt brandskydd som kan upptäcka och släcka brand finns installerad i anläggningsdelar med förhöjd brandrisk. Räddningstjänsten genomför även regelbundet övningar tillsammans med personal från kraftvärmeverket och har i samarbete med Mälarenergi tagit fram en insatsplan för olyckor och bränder på kraftvärmeverket.

För att begränsa eventuella läckage är viktiga delar av anläggningen, som cisterner, pumpar och ventiler, dubbelmantlade eller avskilda och placerade innanför invallningar. Flertalet dagvattenbrunnar har försetts med oljeavskiljare och rutiner finns för att omhänderta släckvatten. På platser med risk för allvarliga gasutsläpp finns gasdetektorer med larm och automatisk avstängning.

Under 2015 förstärktes skyddet runt kraftvärmeverket för att undvika att obehöriga kan ta sig in på området.

Vilken tillsyn utförs av anläggningen?

Tillsyn, så kallad Sevesoinspektion, utförs av Länsstyrelsen i Västmanland. För mer information om senaste tillsynsbesöket, kontakta Mälarenergi på tfn 021-39 50 00 (vxl) och be att få tala med arbetsmiljö- och säkerhetsansvarig eller HMS-koordinator.

BERGTÄKTER

Inom Västerås kommun finns ett antal bergtäkter som gör sprängningar med mer än tio ton sprängämne. De klassas därför som Sevesoanläggningar enligt Sevesoförordningen.

Mer information om detta finns på Västerås stads webbplats, www.vasteras.se.

OKQ8:s oljedepå = röd prick på kartan.

VÄSTERÅS OLJEHAMN

Västerås oljehamn ägs av Västerås stad och marken arrenderas ut till oljebolag. Det övergripande samordningsansvaret inom hamnen har Mälaren AB.

I oljehamnen finns ett antal företag som hanterar brandfarliga varor. Med hantering menas inlastning, förvaring och utlastning av produkter. Produkterna kommer till Västerås oljehamn i dubbelbottnade tankfartyg. Tankfartygen pumpar över produkterna till cisterner som finns i oljehamnen. Sedan lastas produkterna i tankbilar och skickas till bland annat bensinstationer, industrier och bostäder.

I Västerås oljehamn är det OKQ8:s oljedepå som omfattas av Sevesolagens högre kravnivå.

Vilka kemikalier finns vid OKQ8:s oljedepå?

- Bensin, etanol, E85
 - Mycket brandfarligt, giftigt och miljöfarligt.
- Diesel, eldningsolja
 - Brandfarligt, giftigt och miljöfarligt.
- Biobränslen
 - Brandfarligt, giftigt och miljöfarligt.

BIOGASANLÄGGNINGEN PÅ GRYTA

VafabMiljös gasverksamhet på Gryta består av tillverkning, uppgradering och leverans av biogas till förbrukare. Som reserv för utebliven biogasproduktion finns kondenserad naturgas (LNG). Biogasen används till största del som bränsle för VL:s bussar och till renhållningsfordon. VafabMiljö levererar även gas till ett antal publika tankställen för biogas i länet.

VafabMiljös biogasanläggning omfattas av Sevesolagens lägre kravnivå.

Vad kan hända?

- Produktutsläpp, ingen brand
- Brand vid bensinutlastningsplatsen
- Brand vid fartygslösning
- Brand i cistern

Om det skulle ske en olycka så kommer inte människor som är utanför anläggningen att bli skadade. Däremot kan rök som sprids från en brand ge obehag för människor som finns i vindriktningen. Vatten som använts för att släcka branden och utsläpp av kemikalier kan orsaka skador i miljön.

Vilken beredskap finns?

Oljebolagen har centrala säkerhetsorganisationer som arbetar med säkerhet på anläggningar över hela landet. I oljehamnen har varje företag en depåchef som ansvarar för företagets säkerhetsarbete (till exempel skyddsronder, beredskapsplaner, utbildningar och övningar).

Brandsläckningsutrustning finns tillgänglig för att personalen ska kunna släcka en brand så fort som möjligt. På utlastningsplatsen för bensen finns en automatisk skumsprinkler som skydd mot brand i tankbilar. Speciellt medel finns för att suga upp utspillda produkter.

De större cisternerna är utrustade med skumpåförings-system. Som ett komplement till det fasta skumpåförings-systemet har oljebolagen även gått samman och köpt en gemensam storskalig släckutrustning, så kallad Släckmedelscentral. Släckmedelscentraler finns i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall, men de kan användas vid insatser på oljedepåer över hela landet.

För att hindra att utsläpp av miljöfarliga ämnen skadar Mälaren finns oljeavskiljare i avloppssystemet.

Vilka kemikalier lagras på biogasanläggningen?

- Metan (biogas)
 - Extremt brandfarligt, kan explodera vid uppvärmning.
- Metan (LNG)
 - Extremt brandfarligt, kan explodera vid uppvärmning.

Vilken tillsyn utförs av anläggningen?

Tillsyn, så kallad Sevesoinspektion, utförs av Länsstyrelsen i Västmanlands län. Protokoll från den senaste inspektionen finns på VafabMiljös webbplats, www.vafabmiljo.se.

OM EN OLYCKA INTRÄFFAR

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund (MBR) arbetar för att förebygga brand och begränsa följderna av olyckor inom Västerås, Hallstahammar och Surahammars kommun.

I detta arbete ingår bland annat att utföra tillsyn på byggnader och anläggningar utifrån *Lagen om skydd mot olyckor* samt *Lagen om brandfarliga och explosiva varor*. Den enskilde verksamhetsutövaren bär dock det största ansvaret för det olycksförebyggande arbetet. MBR utbildar och övar sin personal för att kunna agera på bästa möjliga sätt vid en olycka.

Inträffar en olycka på den aktuella anläggningen finns rutiner för hur myndigheter larmas. En eventuell räddningsinsats leds av räddningsledare från räddningstjänsten.

Hur vet jag om det hänt en kemikalieolycka?

När allmänheten måste varnas startar utomhussignalen *Viktigt meddelande till allmänheten* (VMA). Signalen ljuder upprepade gånger i sju sekunder, med 14 sekunders tystnad emellan.

När du hör signalen ska du

- gå in,
- stänga dörrar, fönster och ventiler,
- lyssna på radion för information; P4 Västmanland 100,5 MHz,
- stanna inomhus tills du hör signalen *Faran är över*. Den signalen är en lång signal som ljuder i 30 sekunder.

På SVT:s text-tv sidan 100 anger man när en VMA-situation pågår. För mer information hänvisas då till sidan 599 där samma meddelande som läses i radio publiceras skriftligt.

VMA kan även skickas som sms och som röstmeddelande.

Signalerna *Viktigt meddelande till allmänheten* och *Faran är över* provas kl 15.00 första helgfria måndagen i mars, juni, september och december. Vid proven ges även information i radion.

Vad gör jag om jag hamnar i rök eller gasmoln?

Tänk på vindriktningen! Sök dig bort från olyckan. Gå tvärs vindriktningen, varken mot eller med vinden. Rök och gas kan ha starkt stickande lukt som kan ge sveda i ögon och näsa samt ge irritation i halsen och hosta.

VIKTIGA NUMMER OCH ADRESSER:

Misstänker du att en olycka har inträffat eller hotar att inträffa, ring *SOS Alarm: 112*

Nationell krisinformation

Telefon: 113 13
www.krisinformation.se
www.facebook.com/krisinformation
www.twitter.com/krisinformation

Västerås stad

Krisnummer: 021-39 90 00
www.vasteras.se
www.facebook.com/vasteras
www.twitter.com/vasterasstad

Mälarenergi AB, Kraftvärmeverket

Reception: 021-39 53 00
E-post: KVV-reception@malarenergi.se

Mälardalens Brand- och Räddningsförbund

Telefon: 021-39 82 00
www.mbrf.se
www.facebook.com/Mälardalens-Brand-och-Räddning

Sveriges Radio P4 Västmanland

www.sverigesradio.se/vastmanland
www.facebook.com/Sveriges.Radio.P4.Vastmanland
www.twitter.com/P4Vastmanland

